

Kdyby pravdou bylo, co žaloba tvrdila, že při prodeji ve skutečnosti záložna v L. žalobci i sporný pozemek prodala, že prodej myšlen byl i ohledně ní, měl by sice žalobce titul, ale nepostačující (§ 422 obč. zák.: nikdo nemůže více práva na jiného přenést než sám měl), neboť by měl kupní smlouvu od nevlastníka, i jest tedy i tato okolnost nerozhodna. Vůbec žalobce jest se žalobou na omylu v tom směru, že si osobuje postavení bývalého vlastníka sporné parcely, jemuž náležela před dražbou. Vychází-li se opět z hořejšího příkladu, že sporná parcela byla by patřila osobě jiné, od dlužníků rozdílné, mohla by i dle nového práva, dle něhož vydražitel obmyslný vlastnictví nenabývá, nárok ten uplatňovati jen ona třetí osoba, jež byla vlastníkem a to i v případě, že i její nemovitý majetek přišel do dražby, šlo by jí tu aspoň o to, by nemovitost její nebyla prodána na účet dlužníků jiných a výtěžek za ně nedostal se do rukou nepravých věřitelů, nikdy ale nebyl by k tomu oprávněn vydražitel jejich nemovitostí, který by měl právo jen na ty kusy, které vydražil a přiklepem obdržel on sám, nikoli na ty, jež, byť neprávem, přiklepnuty v jiné exekuci jinému vydražiteli. A v tom postavení je žalobce; jsa vydražitelem v exekuci A domáhá se vyloučení sporné parcely z dražby a přiklepu v exekuci A on, kdežto by k tomu byli oprávněni i za nového práva jen exekuti v exekuci A jako její vlastníci, takže by, kdyby toho dosáhli, jejich věřitelům to přišlo k dobru, ale ne žalobci. Náhodou však obojí exekuti jsou tu totožni a proto i to je vyloučeno. Žalobce tedy chce něco, čeho nevydražil a nezaplátil. Na důvod §u 418 obč. zák. žalobní nárok opírán nebyl a nelze se s ním tedy zabývati. Co se týče vydržení bylo by toto sice možné, ale lhůtu vydržecí, která činí 30 let, žalobce neprokázal a prokázati ji toho času ani nemůže, neboť lhůta vydržecí čítati se může teprve od dražby, t. j. tedy od roku 1911, neboť před tím drželi spornou parcelu vlastníci její, jimiž byli od dražby Antonín a Josefa S. od roku 1908, před tím Antonín S. od roku 1906, před ním Tadyáš S. od roku 1896 a před ním Tadyáš a Marie (Marianna) S-ových od roku 1875, při vlastnicích však o nějakém vydržování nemůže býti řeči.

Čís. 5143.

Zákon o stavebním ruchu ze dne 23. května 1919, čís. 281 sb. z. a n. Byla-li na nemovitosti poznamenána státní záruka dle zákona o stavebním ruchu, lze zajistiti i dodatečně bez zvláštního svolení vlastníka, jemuž se dostalo státní podpory, na nemovitosti předkupní právo a zákaz zcizení a zatížení ve prospěch státu.

(Rozh. ze dne 23. června 1925, R I 431/25.)

K žádosti Československého státu, zastoupeného ministerstvem sociální péče, soud první stolice povolil, by na nemovitostech, patřících stavebnímu družstvu, podle §u 25 zákona ze dne 27. ledna 1922, čís. 45 sb. z. a n. a §u 25 zákona ze dne 25. ledna 1923, čís. 35 sb. z. a n. ve spojení s §em 4 zákona ze dne 23. května 1919, čís. 281 sb. z. a n., podle §u 60 nař. ze dne 21. května 1921, čís. 191 sb. z. a n. a §u 53 nařízení ze dne 19. července 1923, čís. 160 sb. z. a n. 1. bylo pozname-

náno omezení vlastnického práva zákazem zatížení a zcizení ve prospěch Československého státu, dokud zaručené zápůjčky, váznoucí na těchto nemovitostech, nebudou umořeny; 2. bylo vloženo právo předkupní pro Československý stát, dokud zaručené zápůjčky, váznoucí na těchto nemovitostech, nebudou umořeny. Rekursní soud žádost zamítl. **D ů v o d y:** O tom, na jakém podkladě má se státi vklad práva předkupního, pokud se týče poznámka zákazu zcizení a zatížení, neustanovuje ani § 4 zákona ze dne 23. května 1919, čís. 281 sb. z. a n. ani § 53 nařízení ze dne 19. července 1923, čís. 160 sb. z. a n. ničeho. Dlužno proto, když zákon ani nepředpisuje, že zápis má se státi z moci úřední, neb k pouhé žádosti příslušného úřadu, jak činí na příklad § 8 odst. 3 zákona čís. 45/1922, 4 (3) téhož zákona, neb § 16 zák. čís. 215/1919 trvatí na tom, že zákon na zásadním stanovisku obecného zákona knihovního ze dne 25. července 1871, čís. 95 ř. zák. nemínil ničeho měniti, a že tudíž platí jeho předpisy. Dle nich lze však vklad práva předkupního, pokud se týče poznámku zákazu zcizení a zatížení povolití jen na základě listin, zřízených ve formě, předepsané k jich platnosti (§§ 26, 27, 31 a 32 knih. zák.). Tomuto zákonnému požadavku však žádost ministerstva, postrádajíc pro žádané zápisy potřebné listiny, nevyhovuje, a měla tudíž z toho důvodu býti zamítnuta (§ 94 čís. 3 a 4 knih. zák.).

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Jelikož dovolací recurs byl podán finanční prokuraturou, jež dle §§ 1 a 2 služební instrukce ze dne 9. března 1898, čís. 41 ř. zák. jest výhradně povolána k zastupování československého eráru před soudem, a jelikož podáním dovolacího rekursu bylo dosavadní řízení finanční prokuraturou jménem eráru schváleno, netřeba se již zabývatí vytýkaným nedostatkem aktivní legitimace ministerstva sociální péče ku podání žádosti o navrhované knihovní zápisy. Rekursní soud zamítl žádost pro nedostatek listin, které by odůvodňovaly vklad práva předkupního a poznámku zákazu zcizení a zatížení. Nejvyšší soud uvažoval takto: Na veškerých nemovitostech, na kterých se mají tato práva zapsati ve prospěch státu, váznou již zápůjčky, poskytnuté podle zákonů o stavebním ruchu, a při všech zápůjčkách jest již poznamenána záruka státu podle zákonů ze 27. ledna 1922, čís. 45 sb. z. a n. neb ze 25. ledna 1923, čís. 35 sb. z. a n. V prohlášeních zemské politické správy, připojených ke každému jednotlivému dlužnímu úpisu, jimiž se potvrzuje udělení záruky a uděluje svolení, by byla knihovně poznamenána, praví se výslovně, že záruka byla převzata na základě zákonů právě uvedených, což podle §u 25 obou těchto zákonů znamená, že se na ni vztahují též předpisy prvního zákona o státní podpoře stavebního ruchu ze dne 23. května 1919, čís. 281 sb. z. a n. Tento zákon ustanovuje v §u 4, že na domech, jimž se dostalo státní podpory, jest ve prospěch republiky zajištěti právo předkupní a zákaz zcizení a zatížení. Nelze tedy povolití státní záruku při stavbách domů s malými byty, zahájených stavebními družstvy jinak, než proti knihovnímu zajištění předkupního práva a zákazu zcizení a zatížení ve prospěch státu, z čehož opět plyne vzhledem k zásadě §u 97 knih. zák., že knihovní zápisy státní záruky a uvedených

vzájemných práv státu mají se státi současně, a že když se současně nestaly, nemůže býti státu odepřeno právo, by dodatečně, beze zvláštního svolení vlastníka domu, jemuž se dostalo státní podpory, si dal své vzájemná práva zajistiti. Stav, aby na domech připsaných stavebním družstvům, byla sice poznamenána státní záruka, ale nebyla zapsána vzájemná práva státu, není vzhledem k velikému předpisu §u 4 zákona čís. 281/1919 přípustným. O právním významu a dosahu těchto vzájemných práv státu a jmenovitě jejich vlivu na převod domů z vlastnictví družstva do vlastnictví jeho členů, nemůže knihovní soud uvažovati. Listiny, jichž rekursní soud postrádá, není vzhledem k §u 97 knih. zák. a jelikož státní záruka jest již knihovně poznamenána, potřebí. Mínění, že citace zákona čís. 281/1919 v pozdějších zákonech má důvody pouze rozpočtové a finanční, nelze srovnati se skutečností, že se vztahuje na celý zákon, tedy také na jeho ustanovení soukromoprávní. Vytýkané rozpory mezi jednotlivými zákony o stavebním ruchu a prováděcími nařízeními nesouvisejí nijak s nárokem státu na navržené knihovní zápisy, nelze se proto jimi zabývati.

Čís. 5144.

Likvidací banky (komisionáře) jest odůvodněn právní zájem na zjištění (§ 228 c. ř. s.), v jaké měně jest banka povinna pohledávku zaplatiti.

Konto W.

Prohlásil-li komisionář komitentovi, že koupil cenné papíry sám, vstoupil do obchodu dle čl. 376, odstavec první obch. zák. a nezáleží na tom, že účtoval dohodné, provisi, daň, telefonické a telegrafické výlohy.

Lhostejno, že komisionář poznamenal v odpočtu »vídeňský účet« a že komitent ohradil se proti tomu, že mu byla cena koupených papírů účtována k tíži v Kč, cena prodaných pak k dobru v Krak.

(Rozh. ze dne 23. června 1925, Rv I 769/25.)

Žalobce byl v obchodním spojení se žalovanou bankou, jež prodala k jeho příkazu dne 14. února 1919 na vídeňské burse cenné papíry a připsala mu výtěžek v Krak. Žalobu o zjištění, že žalobci přísluší proti žalované nárok na vyplacení výtěžku za prodané cenné papíry v Kč, odůvodňoval žalobce právním zájmem na bezodkladné zjištění vzhledem ku svému obchodování, ve věci samé pak tím, že žalovaná banka neprávem připsala mu výtěžek k dobru jen v Krak. a vzpírá se vyplatiti mu jej v měně československé, ač ve smyslu čl. 376 obch. zák. jí právem pokládá za kupitele prodaných cenných papírů, ježto mu při provedení příkazu jiného kupitele neoznámila a dle vlastních svých obchodních podmínek provedení podobných příkazů jako samokontrahtka si vyhradila. Žalobě bylo vyhověno soudy v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s c u d e m z t ě c h t o